

Projekt z dnia 19 kwietnia 2017 r.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia 2017 r.

w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych

Na podstawie art. 25a ust. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 60, 528 i 648) zarządza się, co następuje:

§ 1. Szkodliwa konkurencja podatkowa jest stosowana w systemach podatkowych w następujących krajach oraz terytoriach:

- 1) Księstwo Andory;
- 2) Anguilla - Terytorium Zamorskie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;
- 3) Antigua i Barbuda;
- 4) Sint-Maarten, Curaçao - kraje wchodzące w skład Królestwa Niderlandów;
- 5) Królestwo Bahrajnu;
- 6) Brytyjskie Wyspy Dziewicze - Terytorium Zamorskie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;
- 7) Wyspy Cooka - Samorządne Terytorium Stowarzyszone z Nową Zelandią;
- 8) Wspólnota Dominiki;
- 9) Grenada;
- 10) Sark - Terytorium Zależne Korony Brytyjskiej;
- 11) Hongkong - Specjalny Region Administracyjny Chińskiej Republiki Ludowej;
- 12) Republika Liberii;
- 13) Makau - Specjalny Region Administracyjny Chińskiej Republiki Ludowej;
- 14) Republika Malediwów;
- 15) Republika Wysp Marshalla;

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

- 16) Republika Mauritiusu;
- 17) Księstwo Monako;
- 18) Republika Nauru;
- 19) Niue - Samorządne Terytorium Stowarzyszone z Nową Zelandią;
- 20) Republika Panamy;
- 21) Niezależne Państwo Samoa;
- 22) Republika Seszeli;
- 23) Saint Lucia;
- 24) Królestwo Tonga;
- 25) Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych - Terytorium Nieinkorporowane Stanów Zjednoczonych;
- 26) Republika Vanuatu.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 599).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łućko
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Uzasadnienie

W dniu 23 kwietnia 2015 r. Minister Finansów wydał rozporządzenie w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 599). Potrzeba określenia katalogu krajów i terytoriów, w których występuje szkodliwa konkurencja podatkowa podyktowana jest koniecznością przeciwstawienia się praktykom stosowanym przez niektóre państwa i terytoria zależne (lecz posiadające własne systemy podatkowe), które poprzez świadome wprowadzanie w swoich ustawodawstwach podatkowych rozwiązań ułatwiających podmiotom gospodarczym „przenoszenie” dochodów do tych krajów lub terytoriów, ułatwiały im unikanie lub uchylanie się od opodatkowania w innym państwie. Systemy podatkowe takich krajów i terytoriów zwane są „szkodliwymi systemami podatkowymi” ze względu na ich niekorzystny wpływ na systemy podatkowe państw, poprzez wywieranie wpływu na wielkość bazy podatkowej w innych państwach.

Wiele organizacji międzynarodowych, w tym Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) podjęło działania mające za zadanie ograniczenie niekorzystnego wpływu systemów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową na inne państwa.

W pierwszej kolejności, OECD opracowała katalog kryteriów uznawania danego systemu podatkowego za szkodliwą konkurencję podatkową - raport OECD z 1998 r.: „Szkodliwa konkurencja podatkowa: Powstające zjawisko globalne” („Harmful Tax Competition: An Emerging Global Issue”). Kryteria te obejmują następujące czynniki:

1. brak opodatkowania lub bardzo niskie opodatkowanie;
2. nierówne podatkowe traktowanie dochodów uzyskiwanych ze źródeł położonych na terytorium danego państwa w stosunku do dochodów „przetransferowanych” do tego kraju, przy uprzywilejowanym opodatkowaniu tych ostatnich;
3. brak przejrzystości przepisów podatkowych, w związku z czym niektóre podmioty mogą korzystać, na niejasnych zasadach, ze szczególnych przywilejów podatkowych;
4. niechęć administracji danego kraju do uczestniczenia w wymianie informacji podatkowych (a także uchylenia przepisów o tajemnicy bankowej), tj. odmowa udzielenia informacji o dochodach przetransferowanych do takiego kraju przez osoby mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie. Takie podejście, poza tym, iż stwarza możliwości uchylania się od opodatkowania w państwie rezydencji, pozwala również na legalizację dochodów pochodzących z działalności przestępczej (tzw. „pranie brudnych pieniędzy”);
5. zaangażowanie minimalnej wysokości inwestycji lub szczególnie niski poziom zatrudnienia w stosunku do wartości dokonywanych transakcji.

Na podstawie tych kryteriów, w dniu 26 czerwca 2000 r. OECD, opublikowała kolejny raport: „Postęp w identyfikacji i eliminacji szkodliwych praktyk podatkowych” („Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices”), uzupełniony raportem o postępach z 2004 r. pt. „The OECD Project on Harmful Tax Practices: the 2004 Progress Report”. Raporty te zawierają między innymi listę krajów i terytoriów, których systemy w całości mogą być uznane za „szkodliwe” (tzw. „raje podatkowe”). Lista ta stała się podstawą określenia katalogu krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową, zawartego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową dla celów podatku dochodowego od

osób prawnych (Dz. U. Nr 94, poz. 791). Następnie, lista ta została zaktualizowana, poprzez wykreślenie krajów lub terytoriów z którymi Polska uzyskała podstawę do wymiany informacji podatkowych, w rozporządzeniu z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 494).

W wyniku prac OECD i UE, weryfikujących skuteczność wymiany informacji z terytoriami i krajami stosującymi szkodliwą konkurencję podatkową stwierdzono, że istnienie podstawy prawnej do wymiany informacji podatkowych jest istotnym kryterium dla uznania danego systemu podatkowego za współpracujący w zakresie zwalczania szkodliwych praktyk podatkowych. Jednakże, posiadanie podstawy prawnej do wymiany informacji podatkowych nie jest samo w sobie wystarczające dla uznania, iż dane terytorium spełnia standardy OECD w ramach wymiany informacji podatkowych. W wielu przypadkach, pomimo istnienia podstawy prawnej do wymiany informacji podatkowych, wymiana ta nie jest realizowana w sposób efektywny, ze względu na m.in. nieprzejrzysty system podatkowy, brak systemów pozyskiwania informacji od podatników, brak standardów w zakresie gromadzenia i przechowywania w sposób należyty dokumentacji przedsiębiorstw.

W związku z powyższym, OECD dokonuje okresowej oceny państw i terytoriów w zakresie wymiany informacji podatkowych, w ramach raportów tzw. *Peer Review*. Mając na uwadze aktualny kształt tego raportu 16 państw i terytoriów, wymienionych na polskiej liście rajów podatkowych otrzymało ocenę „*largely compliant*”. Z oceny tej wynika, iż w dużym stopniu dane państwo lub terytorium spełnia standardy OECD w ramach efektywnej wymiany informacji podatkowych (najlepszej oceny „*compliant*” nie uzyskało żadne z tych terytoriów).

W świetle powyższego, mając na uwadze wskazane aspekty skutecznej współpracy administracji podatkowych w celu zwalczania szkodliwych praktyk podatkowych, Ministerstwo Finansów podjęło decyzję o wdrożeniu pilotażowego programu wykreślenia niektórych terytoriów z listy w oparciu następujące kryteria, spełnione łącznie:

1. istnienie podstawy do wymiany informacji podatkowych (wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, umowy o wymianie informacji podatkowych lub przystąpienia przez dany obszar do Konwencji o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych OECD, sporządzonej w Strasburgu dnia 25 stycznia 1988 r.), oraz
2. uzyskanie pozytywnej oceny („*largely compliant*” lub „*compliant*”) w wyniku aktualnego przeglądu w ramach raportu *Peer Review* OECD.
3. faktyczna współpraca z daną jurysdykcją w zakresie wymiany informacji oraz jej pozytywna ocena przez służby Ministerstwa Finansów.

Biorąc pod uwagę fakt, iż Barbados, Federacja Saint Kitts i Nevis, Saint Vincent i Grenadyny, Księstwo Liechtensteinu oraz Wspólnota Bahamów spełniają dwa pierwsze kryteria, natomiast 3 kryterium odnoszące się do kwestii faktycznej współpracy w zakresie wymiany informacji podatkowych będzie w trakcie prowadzonego programu pilotażowego periodicznie oceniane i weryfikowane, podjęto decyzję o wykreśleniu tych jurysdykcji z listy zawartej w rozporządzeniu. Jednocześnie Ministerstwo Finansów po okresie zakończenia programu pilotażowego dokona ostatecznej oceny czy objęte ww. programem jurysdykcje wypełniły powyższe kryteria i w przypadku braku pozytywnej oceny przedmiotowe jurysdykcje ponownie zostaną uwzględnione na liście zawartej w rozporządzeniu.

W związku z powyższym, w celu wykreślenia wyżej wymienionych krajów i terytoriów z listy krajów stosujących szkodliwe praktyki podatkowe, konieczne jest uchylene rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (§ 3 projektowanego rozporządzenia). Przepis art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 296, z późn. zm.) dopuszcza możliwość natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, jeżeli wymaga tego ważny interes państwa i nie stoją temu na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego. Z uwagi na fakt, iż wykreślenie ww. jurysdykcji znacznie usprawni wypełnianie obowiązków ustawowych przez podatników, zasadne jest jak najszybsze wejście w życie rozporządzenia. Wejściu w życie regulacji w trakcie roku podatkowego nie stoją na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego, gdyż regulacja ta zawiera rozwiązania zmniejszające obciążenia podatników.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z chwilą jego przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, sporządzonym stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (nr 508), udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Materia objęta przedmiotowym projektem rozporządzenia pozostaje w gestii państw członkowskich i nie podlega harmonizacji.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia, w przypadkach określonych w obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach Unii Europejskiej.